

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Michaelis Dilherri Contemplationes, Et Suspiria Hominis Christiani

Dilherr, Johann Michael

Norimbergae, 1660

XI. De benignissima Dei cura, pro populo suo, ex cura pro populo
Israëlitico in deserto, colligenda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10209

68 CONTEMPLATIONES
gnum habitationis tuæ efficiar tem-
plum, hîc, & in perpetuum: dulcissi-
me, benignissime, amantissime, cha-
rissime, potentissime, desideratissime,
pretiosissime, amabilissime, pulcerri-
me! tu melle dulcior, lacte & nive can-
didior, Nectare suavior, gemmis & au-
ro pretiosior, cunctisq; terrarum di-
vitiis & honoribus mihi charior!

CONTEMPLATIO-
NUM ET SUSPIRIO-
RUM HOMINIS
CHRISTIANI

XI.

*De Benignissima Dei cura,
pro populo suo; ex cura, pro po-
pulo Israëlitico, in deserto,
colligenda.*

SÆpe animus labascit, & grandi re-
plentur solitudine præcordia:
cùm sentio, quid sim? nempe imbe-
cillitatis exemplum, temporis spolium,
fortunæ ludibrium, mutationis imago,
invidiæ & calamitatis trutina: cætera
pitui-

pituita & bilis. Ah! quis non videt; quàm multa passim circa terram versentur? quàm multis luctibus suspiriisque; terram impleant; quæ omnia, tanquam fato quodam, vitam humanam comitantur?

Deplorat morbos suos, quibus possidetur, hoc corpusculum: deplorat incertam valetudinis conditionem, & ambiguitatem vitæ. Quæ namque ætas, aut tempus est, quo non à malo oppugnatur aliquo? Nonne simulacrum est, humidisque; matris è locis recens evulsum; luto sordibusque diffluit, vagitu omnia complet ac lacrymis? Postea si ad ætatis florem adolescat: fervore quodam & intemperie agitur. Si perveniat ad pubertatem: præ ardore animi & vehementia, nullis consiliis in officio contineri potest, nullis monitis. Si ad senectutem: paulatim moritur & deflorescit.

Quin ne hæc quidem sufficiunt omnia. Quam enim artem hæctenus invenire potuerunt homines, qua aut pestem avertere, aut cælo cadentem vim

vim

vim pluviae cohibere, aut terrae motum sistere, aut ignem, è terra surgentem, possent extinguere? Video malorum seriem, successionemque mutuam: video continuationem periculorum. Quod si ad animam veniam: video & hinc morborum agmen, quibus ea obsidetur. Si mœrorem absterfero; metus succedit: si metus recesserit; ira excitatur: si ira desierit; invidia accedit: ad manum est calamitas; in vicinia mala sunt: nec ulla unquam certa quies contingit.

Heu! heu! nos miseros! quam totus homuncio nil est?

Concido planè, si hæc rumino: & effundo, sicut aquam, cor meum. Non sum contentus paucis lacrymarum guttulis: sed tantam copiam evoco; quantam torrens violentus & rapidus solet devolvere.

Nullibi invenio lenimentum, nunquam pacem, nusquam solatium; nisi cum ad te, Deus meus! Deus paterne! advolvor. Tu enim, sine intermissione,

ne,

ne, diebus & noctibus, bonitatem effundis. Quomodo calidi proprium est calefacere; & frigidi proprium est frigefacere: ita etiam proprium est tuum, Deus optime! benefacere. Miser quidem ego & afflictus satis: tua tamen bonitas, tua beneficentia, tua cura omnem vincit meam miseriam, omnem superat afflictionem, & omninò annihilat.

Si rectè calculum pono; nemo hominum est, quin sæpiùs viderit serenitatem, quàm tempestatem: quin sæpè, super spes suas, tu munera tua extenderis; quin sæpè dona tua etiam vota ejus vicerint. Spontaneæ sunt tuæ benignitates: ultrò abs te fluunt inexpectata benevolentia monumenta.

Numquid enim, Rex poli! libamine aliquo, ex ambiris, aut hostia: ut omnia ista, quibus vivitur, commoda mortalium generi largiaris? Nonne fervorem genitalem solis, refrigerium noctis, tempora, ventos, pluvias, cunctis subministras æqualiter? bonis, malis,

malis, justis, ingenuis, servis, pauperibus, divitibus.

Anne proprium tuum est, Deus potens ac vere! inexorata beneficia præbere fessis atque invalidis rebus, & multiformi semper asperitate valatis.

Maximè autem reficior, & mira lætitia exulto: cùm bonis te viris perpetuò planeq; opitulatorem cognosco, semper pro meliore stantem causa.

Israëlis progeniem, etsi sæpè murmurantem & execrantem, quisquis tuorum contemplatur; lapis sit, qui non, quantis quantis circumcingatur periculis, exhilaretur & triumphet. Premitur quidem iste, angitur, exagitur, & propemodum opprimitur: Sed opportunè venis auxiliaturus, Deus meus! & gementes liberaturus. O curam Dei, pro populo suo, admirandam! ô protectionem plusquam paternam!

Vix sum apud me, cùm grandia illa patrocinantis Dei facta adspicio.

Moses, in deserto positus, gregem pascit,

pascit, rubum ardere conspicit, te ex
rubo audit, præcepta accipit, potesta-
te exaltatur, ad Pharaonem mittitur:
venit, loquitur: contemnitur; vincit.
Ægyptus percutitur, Pharaonis ino-
bedientia verberatur; & quidem non
uno modo: scilicet ut plus sacrilegus
torqueatur diversitate supplicii. Et
quid? postremò decies rebellat: de-
cies verberatur.

Quid ergo dico? Puto, quòd in his
omnibus statum tuorum cognoveris,
judicaveris: illorum curam gesferis,
eosque benignissimè custodiveris.
Quotiescunq; rebellantes Ægyptios
percussisti: toties tuos respexisti, &
custodivisti; hostesq; judicasti. Sed
post ista, quæ dixi, quid secutum est?
Israël dimittitur, Pascha celebrat, Æ-
gyptios spoliat, dives abscedit. Pha-
raonem dimissionis pœnitet, exerci-
tum contrahit, ad fugientes pervenit:
castris jungitur, tenebris separatur,
siccatur pelagus, Israël graditur, offi-
ciosâ undarum patientiâ liberatur:
D Pha-

Pharao sequitur, mare super eum vol-
vitur: fluctu operiente deletur.

Post hunc rerum gestarum ordi-
nem, ingreditur eremum victrix, sine
bello, gens Ebraeorum: agit iter sine
itinere, viatrix sine via, prævio Deo,
Divino commilitio honorabilis, du-
ctu cœlesti potens, sequens mobilem
columnam, nubilam die, igneam no-
cte, congruas colorum diversitates,
pro temporum diversitate, sumentem:
scilicet, ut & diei lucem, luteâ obscuri-
tate, distingveret; & caliginem noctis,
flammeo splendore claritatis, irradi-
ret. Addis, Deus, ô mirabilis, beni-
gne & misericors! fontes repente na-
tos; addis medicatas aqvas: vel datas,
vel immutatas; speciem servantes, na-
turam relinqventes. Addis aperta,
erumpentibus rivis, montium capita;
addis scaturientia novis arva torrenti-
bus; addis illatos itinerantium castris
alium greges.

Deus! pietate indulgentissimâ, non
usibus tantum hominum, sed etiam il-
lecebris, servis! Deus meus! usque ad
deli-

delicias, populum tuum amas, ac foves!
Suggeris per quadraginta annos, astris
quotidiè famulantibus, cibum: roran-
tes jugiter escis dulcibus poli, non ad
victum tantum, sed etiam ad delicias,
fluunt. Servas homines, in membro-
rum suorum partibus, accessus & de-
cessus nescientes; unguis non auctos;
dentes non imminutos; capillos sem-
per æquales; non attritos pedes; non
scissas vestes; calceamenta non rupta.
Redundat tuorum honor, usq; ad in-
duviarum vilium dignitatem!

Invenio huc, erudiendæ gentis tuæ
officio, descendentem ad terras De-
um; accommodantem se terrenis usi-
bus Dei filium; innumeræ multitudi-
nis plebem, in consortium Divinæ fa-
miliaritatis, admisam; sacræ amicitia
honore pollentem. Audio loquen-
tem cominùs Dominum, legem Di-
vino ore resonantem: perlultro inci-
sas digito Dei litteras, discentem po-
pulum, & docentem Deum; ac, mix-
tis penè hominibus atqve angelis, u-
nam cœli ac terræ scholam. Sic enim

76 CONTEMPLATIONES
scriptum est: quòd, cùm retulisset Mo-
ses verba populi ad Dominum, dixit
ei Dominus: *Fam nunc veni-
am ad te, in caligine nubis:
ut audiat populus loquentem
ad te.* Et paulò pòst: *ecce cœ-
perunt audire tonitrua, ac
micare fulgura, & nubes
densissima operire montem.*
Et iterum; *descendit q̄ super
montem Sina, in ipso montis
vertice.* Ac deinceps: *loque-
batur cum Mose, videntibus
universis; quòd columna
nubis staret ad ostium taber-
naculi: stabant q̄, & ipsi, &
adorabant, per fores taber-
naculorum suorum.*

Loquebaris, Domine: ad Mosen
facie

facie ad faciem: sicut loqui solet homo, ad amicum suum.

Ah! quantam hominis tui curam habes, Deus! hæc tanta attribuens, hæc tanta præstans! participem sermonis tui vilem homunculum faciens, & quasi ad consortium sacrae sodalitatis admittens; aperiens ei plenas divitiis immortalibus palmas tuas; alens eum Nectaris poculo, pascens cælesti cibo!

Quam, rogo! majorem ei gubernaculi tui præstare curam, quem majorem præstare potuisti affectum? quam ut, cum præsentis seculi vitam ageret, speciem jam futuræ beatitudinis possideret.

Nec musitet hinc aliquis: habuisse quondam hanc te hominum curam; cæterum nunc penitus non habere.

Unde hoc credam? forsitan, quia, ut illi tunc, Manna quotidiè non comedimus; cum agros triticeis plenos messibus demetamus: quia coturnices humanis se manibus ingerentes non apprehendimus; cum omnia

D 3 avium,

avium, pecudum, bestiarum genera devoremus: quòd salientes rupibus aquas apertis oribus non excipimus; cum vinarias domus vinearum fructibus irrigemus.

Addo amplius aliquid: quòd nos ipsi, qui illos tunc Deo curæ fuisse, & nos fortè à Deo negligi autumamus; si accipere, pro præsentibus bonis, præterita possemus: respueremus penitèns conditionis istius optionem. Nollemus enim hæc, quæ nunc habemus, amittere; ut possemus ea, quibus tunc illi usi sunt, possidere: non, quòd nos nunc meliora habeamus, quàm gens illa tunc habuit; sed quia & illi, qui quotidiano tunc cœli ac Dei ministerio pascebantur, antiquam ventris ingluviem bonis præsentibus præferebant; turpissima scilicet ciborum carnalium recordatione mœsti, & foetidissimo cepearum atque alliorum amore, ægrescentes: non quòd potiora essent, quibus antea usi erant: sed quia, quod nunc à nobis fit, hoc tunc ab illis. Illi horrebant, quæ erant:
&, quæ

&, quæ non erant, desiderabant.
 Nos magis laudamus illa,
 quæ tunc fuerunt; quàm i-
 sta, quæ nunc sunt: non quia,
 si eligendi facultas esset,
 semper habere illa malleamus;
 sed quia usitatum hoc huma-
 nae mentis est vitium: cum
 intueatur illa magis semper
 velle, quæ desunt; & aliena
 nobis, nostra plus aliis, place-
 ant. Ita fastidiosi sumus nos
 miserissimi; nec vitâ, nedum
 vitâ & vitæ bonis, digni!

Quicquid autem vel des, vel neges;
 semper pater es; & confidentem tibi,
 ac sperantem in te filiolum nunquam
 deseris.

Des, si velis, non nisi quinque pa-
 nes, & duos pisciculos; manipulum

80 CONTEMPLATIONES
farinæ, modicum olei in urceolo, pau-
cula arborum putamina & farmenta;
nihil amplius: jactabo curam meam
in te, Deus meus! in te, Pater cœle-
stis! qui suscipies me; nec inquietudi-
nem mihi dabis in æternum.

Dices animæ meæ: *salus tua
ego sum. Inquirentes te non
minuentur omni bono: non
cōfundentur in tempore ma-
lo; in diebus famis satura-
buntur. Etiam si cecidero;
non tamen collidar: quia tu
suppones manum tuam. Nun-
quam vidi justum dereli-
ctum; nec semen ejus qua-
rens panem. Exquiram te, Do-
mine! & exaudies me; & ex omnibus
tribulationibus meis eripies me. Cla-
mabo pauper, & attendes mihi: & de
omnibus sollicitudinibus salvabis me.*

Non

*Non erit timentibus te vera
inopia. Tu imperabis, ne farina, in
vasculo, deficiat; ne oleum, in urceo-
lo, decreseat: quia his omnibus opus
habeo. Quæram primùm re-
gnum Dei, & justitiam ejus:
& cætera mihi adjicientur.*

Tantum abest, Deus & Domine! ut
derelinquas tuos: ut vel canes, ad sub-
levandos & leniendos eos, ableges.

Expectabo te, Domine! viriliter
agam: sustinebo te, Domine! & con-
fortabitur cor meum.

Derelinquant me pater meus, &
mater mea: tu, Domine! assumes me.
Adjutor meus eris; neque despicias
me, Deus salutis meæ! In petra ex-
altabis me; abscondes me in taberna-
culo tuo, in tempore afflictionum:
proteges me in abscondito taberna-
culi tui: ut videam bona tua, in terra
viventium.